



HODNOCENÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Studijní program: B4106 Zemědělská specializace

Studijní obor: Biologie a ochrana zájmových organismů

Akademický rok: 2022-2023

Název práce: Občanská věda jako nástroj pro sledování fenologických změn

Student: Bc. Pavlína Ondřejková

Katedra: biologických disciplín

Vedoucí práce: doc. Mgr. Michal Berec, Ph.D.

Oponent: Mgr. Jan Havlíček, Ph.D.

Pracoviště oponenta: Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
U Zimního stadionu 1952/2, 370 01 České Budějovice

Hlediska	Stupeň hodnocení						Nelze hodnotit
	A	B	C	D	E	F	
1 Splnění požadavků zadání	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
2 Práce s informacemi a odbornou literaturou	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
3 Vhodnost metodiky řešení	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
4 Využití metod zpracování výsledků	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
5 Interpretace výsledků, diskuse	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☐
6 Formulace závěrů práce	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐
7 Jazykové zpracování a práce s odborným jazykem	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
8 Odborná úroveň práce	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
9 Formální úprava práce	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐
10 Zhodnocení možnosti praktického využití výsledků	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

Hodnocení vyznačte X (slouží pro stanovení výsledné klasifikace; A = 1, B = 1-, C = 2, D = 2-, E = 3, F = 4)



Konkrétní připomínky a otázky k obhajobě:

Přiložen zvlášť.

Závěrečnou práci doporučuji k obhajobě (ANO/NE):

ANO

Navrhované výsledná klasifikace práce (slovně):

Velmi dobře

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl/a)

Datum: 17.05.2023

Podpis:

Příloha oponentského posudku práce „Občanská věda jako nástroj pro sledování fenologických změn u našich plazů“, autor: Bc. Pavlína Ondřejková

Předložená práce si klade za cíl vyhodnotit využitelnost dostupných nálezových údajů o výskytu plazů na území ČR pro výzkum změn v jejich fenologii, respektive vybádat vliv klimatických změn na tento životní aspekt. Autorka tím naráží na dvě velmi zajímavá a důležitá témata, hlavně první z nich je u nás po hříchu opíjené.

Oběma tématům se autorka dostatečně věnuje v rešeršní části. Ta je přehledně členěná, a tak akorát obsáhlá. Vytknout lze v této části asi jen práci s citacemi (častěji citovat průběžně, min. jedna chybí v seznamu literatury, počet zdrojů by šel rozšířit atd.), což platí i pro zbytek práce. Vedle rešerše je přílohou práce podrobný popis rozšíření a biologie našich plazů. Vložení této části do přílohy hodnotím kladně, v opačném případě by byl úvod práce (tj. rešeršní část – viz dále) příliš obsáhlý a čtenář by neměl šanci se pak koncentrovat na další kapitoly. Je vidět, že této příloze věnovala autorka hodně času (který ale možná pak chyběl jinde) a bavila ji. Tím pádem se dostavil docela hezký výsledek.

Nyní k tomu úvodu. Bohužel tato kapitola, na základě které si čtenář dělá první dojem, je v rámci předložené práce podprůměrnou kapitolou. Studentka očividně čelila stejnému problému jako řada jiných, kteří se snaží dodržet pokyny k psaní závěrečné práce. Zde jsou uvedeno členění práce na „úvod“ a „literární přehled řešené problematiky“, přičemž v odborné literatuře a v kvalifikačních pracích na jiných ústavech jde o jedno a to samé. Vedle poměrně kvalitních rešerší pak pod nadpisem „úvod“ tedy často vzniká jakýsi „výcuc“ či „mišmaš“. Studentce to rozhodně nedávám za vinu, považuji ale za nutné upozornit na tuto chybu v pokynech – jak jsem ostatně již několikrát činil.

Metodika je popsána dostatečně jasně, neobsahuje zbytečnosti, ani v ní nic podstatného nechybí. Velká škoda ale je, že se autorka nevrhla na statistiku, nebo alespoň pokročilejší metody grafického zpracování. Analyzovaná data si o to přímo říkají. Přitom by nemuselo jít o žádné velké čáry.

Výsledky jsou opět psané jasně a srozumitelně. Jak již ale bylo zmíněno u metodiky, bohužel není využit potenciál zdrojových dat, resp. možností jejich zpracování. Celkově jsou tedy výsledky spíše přehledem základních charakteristik zdrojových dat. Respektive vidíme i časový rozsah aktivity druhů v průběhu roku (např. grafy v příloze, použití pokročilejších metod vizualizace by ale přineslo využitelnější výsledek). Tím je na jednu stranu naplněn jeden z cílů práce (základní analýza dat, možnost jejich využití pro fenologii), druhý ale nikoli (dlouhodobý trend), byť i ten se autorka snaží naťuknout. Kladně v tomto případě hodnotím, že na základě těchto dat a zvoleného způsobu zpracování nevyvozuje „tvrdé“ závěry a tvrzení o katastrofických klimatických scénářích apod. Zde 100% platí, že je lepší se držet při zemi. U druhého z cílů bude mít zřejmě významný vliv počet nálezů v jednotlivých letech, přičemž hlavně starší roky budou značně děravé.

Diskuse jednak uvádí zkoumanou problematiku, a především pak komentuje získané výsledky. Obě tyto části by bylo vhodnější více provázat. V této podobě působí spíše jako doplnění rešerše a následně komentář k výsledkům, už ale vlastně bez jejich zasazení do kontextu a srovnání. Chybí mi zde kritické zhodnocení využitelnosti dat získávaných v rámci citizen-science, s ohledem na zkušenost s jejich zpracováním, vyhodnocováním a souvisejícím úskalím. To je alespoň okrajově zmíněno v kapitole závěr, kterému asi není potřeba nic extra vytýkat.

K celé práci je pak samozřejmě potřeba zmínit občasné typografické chyby (např. nesprávné používání interpunkčních znamének), šlo by zapracovat na citacích, text více uhladit atd. atd. Neznám ale práci (vč. vlastních rukopisů), kterým se to vytknout nedá, přičemž předložená práce v tomto ohledu naštěstí výrazně nevybočuje. Řada zmíněných prohešek vč. vylepšení diskuse a metodických aspektů by se dala

„vychytat“ s pomocí školitele – buď mu autorka nedala dost času pro zásahy, nebyl k těmto donucen, nebo se donutit nenechal.

Celkový dojem z práce je přes veškeré uvedené připomínky dobrý a v rámci prací předkládaných na FZT JU ji hodnotím jako průměrnou, některé pasáže jsou dokonce nadprůměrné. Doporučuji k obhajobě a hodnotím „velmi dobře“. Jsem přesvědčen, že obhajoba práce bude bezproblémová. Studentce přeji, aby svoji píli a energičnost, které vykazovala během studia, využila v dalším studiu či zaměstnání.

Dotazy:

1) Jaký způsob vyhodnocení by obecně lépe odhalil případnou existenci trendu v posunu „fenologie“ zkoumaných druhů, nebo se vypořádal se strukturou hodnocených dat? Domníváte se, např.,

a) že by pomohlo např. „vážení“ dat jejich objemem v jednotlivých letech?

b) že by kvůli „děravým“ datům na počátku sledovaného období bylo lepší je např. agregovat po pentádách či dekádách a až poté porovnat trend?

c) že by se např. místo extrémních záznamů dalo pro „start“ a „konec“ v každém roce použít např. vždy určité množství dat (např. 10 záznamů či 10 % záznamů)?

2) Pár záznamů uvedených v práci jsem si ověřil a nenašel jsem žádnou chybu, počítám, že jste tedy tyto, většinou extrémní údaje kriticky prozkoumávala. Za to pochvala. Setkala jste se ale v datech s údaji, které byly očividně chybné (např. špatná determinace)? Co jste s nimi dělala?

3) Jaký je váš oblíbený plaz a budete záznamy (nejen tohoto druhu) vkládat do nějaké veřejné databáze?

4) Nemohou být data ovlivněna situací, kdy po zimě silně nadržенý (myšleno namotivovaný) herpetolog nebo jiný biolog zapisuje vše co se hýbe, naopak v průběhu sezóny už tak pečlivý není, a i kdyby o zmiji zakopl, tak už ji třeba nezapiše?